

Valvomot ikäihmisten tukena

28.12.2023

Hyvinvointiteknologialaitteiden ja -järjestelmien avulla voidaan ylläpitää tai parantaa ihmisten toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia (Viirikorpi, 2015). Teknologia tukee käyttäjän omaa toimintakykyä ja toimii osana hoivan ja palvelujen kokonaisuutta. Teknologiset laitteet pystyvät viestimään yhteysverkossa ja toimimaan osana laajempaa kokonaisuutta, viestimään käyttäjiensä kanssa, vastaanottamaan ja analysoimaan tietoa käyttäjistään, ohjaamaan ja muuttamaan omaa toimintaansa saadun tiedon perusteella ja ohjaamaan käyttäjiensä toimintaa saadun tiedon perusteella.

Turvapuhelinkeskus

Turvapuhelinkeskus on ikäihmisiä ja erityisryhmiin kuuluvia henkilöitä ympäri vuorokauden palveleva keskus. (ADD Secure, 2023). Keskus vastaa käyttäjien tekemään turvapuhelin hälytykseen, jolloin hän saa välittömän yhteyden koulutettuun ammattilaiseen. Hälytyskeskuksen ammattilainen arvioi tilanteen ja hälyttää paikalle tarvittavan avun ja tuen.

Teknologia

Turvapuhelinkeskuspalveluita tarjoavat yritykset toimivat Suomen laajuisesti ja heidän valvomiin teknologiakokonaisuuksiin kuuluvat mm. paloturva, oviturva, vuodeturva sekä muita erilaisilla antureilla valvottavia ympäristöjä (Suvantocare, 2023). Teknologian kehittyessä turvapuhelinkeskuksilla on yhä paremmat mahdollisuudet turvata kotona asuvien käyttäjien elämää erilaisilla teknologisilla ratkaisuilla.

Tekoäly

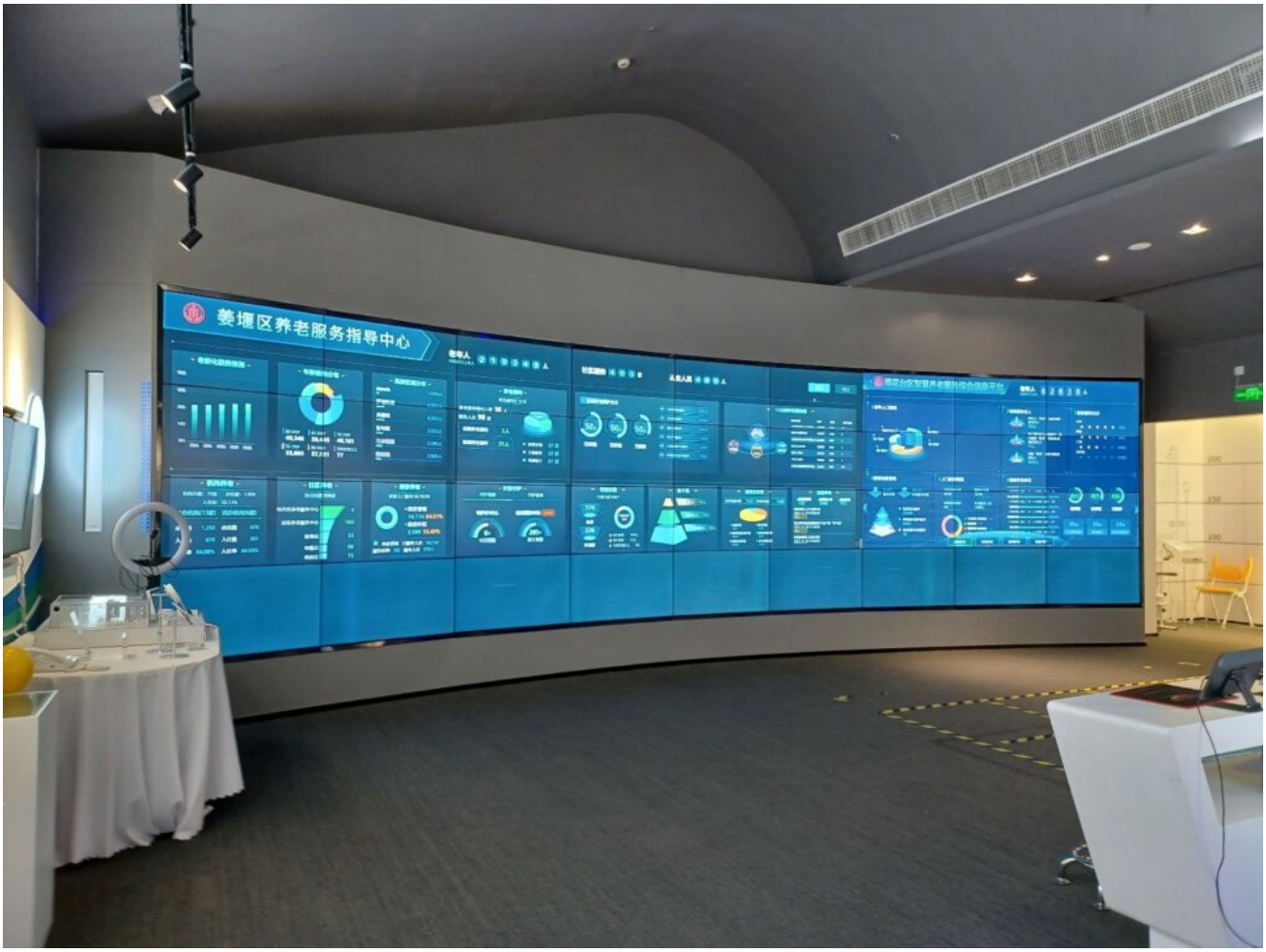
Erilaisten tekoälyalustojen käyttöönotolla on ollut merkitystä sosiaali- ja terveydenhuollon tiedolla johtamisen kehittämisestä sekä resurssien optimoinnissa ja niiden tehostamisessa. (Kaarlejärvi, 2023.) Tekoälyratkaisut yhdessä turvapuhelinpalvelun ja erilaisten kotiin asennettavien antureiden kanssa antavat mahdollisuuden turvalliseen kotona asuvan ikääntyneen valvomiseen. Anturit oppivat käyttäjiensä elämäntapoja ja tekoäly taustalla turvaa, jos toimintatavoissa tulee muutoksia. Tekoäly alustoilla on myös ominaisuus, joka rekisteröi kotihoitajien hoitokäynnit ja huomioi, jos hoitokäynteihin liittyy jatkuvasti huoli-ilmaisuja.

Valvomo

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella ollaan rakentamassa omaa Etelä-Pohjalaisille asiakkaille tarkoitettua valvomoa, joka palvelisi perusturvapuhelinlaitteiden lisäksi myös gillie.ai alustan hyödyntämällä tekoälyllä. Turvapuhelinkeskukset eivät kehityksen myötä ole enää pelkkiä keskuksia, vaan heillä on mahdollisuus myös valvoa kotona asuvien turvallisuutta. Valvomon toiminta tulee tulevaisuudessa olemaan kehittyvien teknologioiden ja niiden käyttöönoton myötä yhä laajempi, joka voi johtaa myös keskusteluun valvomoiden etiikasta. Jokainen haluaa asua kotona niin pitkään kuin mahdollista, mutta kuinka paljon ikääntyvät haluavat antureita valvomaan elämistä?

Valvomot muualla

Turvapuhelinpalveluita ei ole laajasti käytössä kaikissa Euroopan maissa. Suomi on tässä yhtenä kärkimaana. Euroopan ulkopuolelta turvapuhelinpalveluiden ja erilaisten antureiden käyttöönotossa ja kehityksessä Kiina on mennyt nopeasti eteenpäin. Tämä johtunee siitä, että Kiinassa on perinteet muuttumassa, aiemmin omaiset hoitivat ikääntyneet, nyt ikääntyneet eivät välttämättä asu omaistensa kanssa, vaan yksin ja palvelutaloissa.

Kuva 1: Valvomo demo Shanghaissa Infinity Wellness yrityksen showroomissa. Kuva: Sami Perälä

Sami Perälä
kehittämispäällikkö, hyvinvointiteknologia
SeAMK

Lähteet: ADD Secure. 2023. AddSecuren turvapuhelinkeskus – AddSecure FI Kaarlejärvi, S. Arola, J-M. Perälä, S. 2023. Gillie.ai – Tiedolla johtamisen esimerkkinä terveydenhuollossa. SeAMK verkkolehtijulkaisu 10/2023. Suvantocare, 2023. Suvanto Kotona -turvalaitteet tekevät asumisesta turvallista (suvantocare.fi) Viirikorpi, P. 2015. Ikäteknologian hyvät käytännöt. Käkäte-raportti 7/2015.